

*Розповідь Павла Глушаниці,
1916 р.н. Уродженець села Новоселиця.
Проживав в м. Торонто (Канада).*

Жнива 1932 року. Врожай був такий великий, що старі люди не пам'ятали такого. Колгоспна молотарка не могла забирати зерно від відсіву.

Добірне зерно пливло, як вода. Біля молотарки працювали Левко Березовський, Олександр Хальченко. Вагарем був Тодось Маташ. Майже при закінченні молотіння в село прибули представники ГПУ, поїхали до хати завідуючого молотінням Опанаса Березовського. В його хаті знайшли 20 фунтів пшениці, яке назбирала його десятилітня дочка Настуня. Під час обшуку вона ще принесла додому пучок колосків, які назбирала на полі, де все було помолочено і колгосп вже орав ту площу. Вони забрали той пучок колосків від Настуні і поїхали до молотарки, де заарештували Опанаса Березовського за розкрадання колгоспного зерна. У Левка Березовського знайшли 16 кілограм зерна, яке назбирала його 65-річна мати, його також заарештували. Побачивши арешт Опанаса Березовського, Олександр Хальченко утік і зник, щоб його не заарештували, виїхав в Мурманськ. Не обійшли обійстя і вагаря Тодося Маташа, в його оселі знайшли 44 фунти пшениці. Хоч дружина його брата доказувала, що то їхнє особисте зерно, його також арештували за розкрадання колгоспного зерна. Всіх їх судила в листопаді 1932 року показова виїзна сесія. Опанасу Березовському зачитали розстріл. Левка Березовського і Тодося Маташа засудили на 10 років тяжкої праці.

1933 рік – це був голокост у моєму селі Новоселиця Попільнянського району Житомирської області. Я свідок цих страшних днів, сам переживав разом з цими людьми. Я написав про їхні страждання, щоб увесь світ прочитав про цей злочин.

Мое село було невеличке, всього 360 родин до 1928 року. Після 1933 року в живих залишилось 195 родин. 165 родин були знищені повністю голодом. 101 родина в селі Новоселиця умерла тільки за 1933 рік, переважно за квітень, травень і червень місяці. В сусідньому селі Строків був ще гірший голод, ніж в Новоселиці, там не було кому прибирати трупів.

Коли настали жнива 1933 року, не було кому збирати з поля врожаю. Прислали армію, яка збирала з поля збіжжя, називали це об'єднання тоді «Воєнгосп». За наказом представників влади, всіх опухлих від голоду, що не могли самі вставати, забирали і везли до ями. Я бачив троє таких людей, яких добивав пужалном збирач трупів Опанас Вітавський. Це він Барвіцького Тодося бив пужалном по голові та вкинув ще живим в яму. Ще живого Михайла Строжука тягнув за ногу до воза, щоб вивезти на кладовище, Антоновича Григора буряковим висадком добив Малишев – представник Москви.

У своєму селі я ходив від хати до хати, розпитував кожного сусіда, який зостався живим після 1933 року: хто був його сусідом, хто помер у 1933 році від голоду. Все це записав на папері. І не тільки на папері, а й закарбував у пам'яті.